

11 בפברואר 2024

לכבוד
ח"כ הרב משה גפני
יושב ראש ועדת הכספים
הכנסת

שלום רב,

הנדון: הקיצוץ העמוק בתקציב החינוך לגילאי לידה - שלוש

1. **אנו פונים אליך בשם 60 ארגונים חינוכיים, פסיכולוגיים וחברתיים, בקריאה להגן על החינוך לגילאי לידה-שלוש ולהימנע מפגיעה קשה בפעוטות, במיוחד בעקבות המלחמה. מהמידע שפורסם בתקשורת עולה כי מתקציב משרד החינוך ל-2024 יקוצצו בסך הכל 300 מיליון ש"ח - מהם 200 מיליון ש"ח מתקציב החינוך לגיל הרך! היקף שאינו מידתי ויפגע מאד בחינוך ובטיפול בפעוטות בישראל, כפי שנפרט מיד. כמו כן, אנו פונים אליך בבקשה לקיים דיון דחוף בועדה שבראשותך.**
2. **"בידיים טובות – המטה להשקעה בגיל הרך"** הינה שותפות הפועלת מאז 2020 כדי לשפר את איכות החינוך לגילאי לידה עד שלוש. בשנים האחרונות פעל המטה כדי לקדם השקעה בהכשרות ובהדרכות למחנכות הגיל הרך, וגיבש לצורך כך הצעה לתוכנית ממשלתית בתחום. התוכנית אומצה בעיקרה ע"י משרד החינוך, והביאה להשקעת משאבים ניכרים בשיפור הכישורים המקצועיים של מחנכות-מטפלות.
3. **אנו מבקשים כי תפעלו על מנת להבטיח כי לא תהיה פגיעה בתקצוב המרכיבים החיוניים בחינוך לגילאי לידה-שלוש בתקציב המדינה לשנת 2024.** במשך כל שנות קיום המדינה, נהוגה בישראל תת השקעה מסיבית בחינוך לגילאי לידה עד שלוש, בהשוואה לצרכי התחום ולמקובל במדינות המפותחות. בניגוד לשאר המדינות המתקדמות, אשר הבינו כי ככל שהשקעה בילד מוקדמת יותר, כך היא יותר משפיעה ומשתלמת, בישראל המצב הפוך: התקציב הממשלתי לשנים הראשונות הוא רק שבריר זעום מהמשאבים המוקצים לגילאי 3-18. בהתחשב בכך, **החינוך לגילאים אלו צריך להיות הסעיף האחרון בו יבוצע קיצוץ.**
4. **ספציפית, חובה לשמר את התקציב המיועד לתמיכה מקצועית למחנכות-המטפלות (ולרחיבו עבור הפעוטות המפונים, כמפורט בהמשך), הממלאות תפקיד מרכזי בחייהם של מאות אלפי פעוטות, שחווים בימים אלו מצוקה קשה ומסתכנים בטרואמה ארוכת טווח. כמי שמחנכים ומטפלים בפעוטות בימים אלה, אנשי המקצוע של "בידיים טובות" ומאות מנהלות מעונות מעידים על הידרדרות בהתפתחותם של כמחצית מהפעוטות במדינה, שחווים בימים אלה סטרס, התקפי בכי וזעם, בעיות שינה ואכילה, חזרה להרטבה ועוד.**
5. **נזכיר, כי כ-70% מהמחנכות-מטפלות לא עברו הכשרה לתפקידן המאתגר, ולכן הן חייבות לקבל בדחיפות תמיכה וכלים מקצועיים כדי לתת מענה רגשי ופדגוגי נכון ומותאם לצרכיהם של הפעוטות, בתקופה קשה זו, בה מעוצבים מוחם ונפשם לכל אורך חייהם. לתקופה זו השפעה מכרעת על הפעוטות, ועל כן על עתידה של המדינה. על כן, חיוני להבטיח:**
  - 5.1. **המשך תקצוב ההדרכות החינוכיות בהיקף של 10 שעות למעון (תקציב של כ-130 מיליון ש"ח בשנה):** ההדרכה תומכת במחנכות ויש לה השפעה קריטית על תפקודן ויכולתן להתמודד עם ההידרדרות ההתפתחותית רבת המימדים של הפעוטות בעקבות המלחמה, במיוחד באזורי העימות וגם מעבר להם. שכן, פעוטות בכל הארץ מתמודדים עם אבות שנעדרים עקב מילואים ומעבר של המעון למרחב מוגן, שאינו מוכר להם ובמקרים רבים אינו מותאם לצרכיהם.
  - 5.2. **המשך ביצוע ההכשרות למחנכות-מטפלות בהיקף של 13,000 משתתפות בשנה (תקציב של כ-82 מיליון ש"ח בשנה):** למרות ההתקדמות שחלה בשנים האחרונות, לרוב המחנכות בגילאי לידה-שלוש אין כל הכשרה חינוכית, ולו

הבסיסית ביותר. המלחמה חשפה את המחיר הכבד של מחסור בכח אדם מקצועי בשדה החינוך לגילאי לידה-שלוש, כאשר המשרד וגורמים אחרים העוסקים בנושא מתקשים לגייס מחנכות מוכשרות לטפל בפעוטות המפונים. מצב זה ממחיש את הצורך בהכשרות כתשתית קריטית המהווה נדבך חשוב בחוסן הלאומי.

6. בנוסף, **אנו מבקשים להקצות תקציב עבור החינוך לפעוטות המפונים בדרום ובצפון**. מעבר למשאבים שכבר ניתנו להפעלת המסגרות במרכזי המפונים, אנו סבורים כי יש מקום לתקציב אשר יאפשר **משיכה ושימור של כוח אדם איכותי ומקצועי לעבודה במסגרות**, באמצעות מענקים, תמריצים ועיבוי מערך התמיכה והליווי שהמחנכות מקבלות. בראייתנו, **סכום של כ-10 מיליון ₪ (או כ-2,000 ₪ לפעוט) יכול לתת מענה הולם לצרכים אלו**, אם כי התקצוב המדויק צריך להיקבע על ידי הצוות המקצועי במשרד החינוך. מכל מקום, יש לזכור שלא ניתן לטפל בנושא זה ממשאבי מנהלת תקומה בלבד, מאחר ורבים מהמפונים הם תושבי הצפון ואינם מטופלים ע"י המנהלת.
7. נודה ללשכותך בהקדם האפשרי.

בתודה מראש,

יקותיאל משי
מנהל קידום מדיניות – עמותת 121

טלי ניר
מנכ"לית עמותת 121

העתקים:
חברי ועדת הכספים

בידיים טובות

המטה להשקעה בגיל הרך

שותפים

ועדת היגוי:

שותפים:

